

Τίτλος Μαθήματος	Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης I			
Κωδικός Μαθήματος	LAW 202			
Τύπος μαθήματος	Υποχρεωτικό			
Επίπεδο	Προπτυχιακό			
Έτος / Εξάμηνο φοίτησης	2 ^ο / 3 ^ο (Χειμερινό)			
ECTS	6	Διαλέξεις εβδομάδα	/ 1	Εργαστήρια εβδομάδα
Στόχος Μαθήματος	<p>Το Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ή Ευρωπαϊκό Δίκαιο) αποτελεί ένα από τα πιο σύνθετα και γοργά εξελισσόμενα συστήματα κανόνων δικαίου. Η δομή της Ευρωπαϊκής Ένωσης αλλά, πρωτίστως, οι στόχοι της επιτάσσουν μια διαρκή αναβάθμιση του ρόλου της, τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε διεθνές επίπεδο, που αντανακλάται σε μία εξίσου διαρκή αναβάθμιση του περιεχομένου αλλά και του τρόπου διείσδυσης του Δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις εθνικές έννομες τάξεις των Κρατών Μελών της. Με απλά λόγια, η επίκληση του Δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, είτε στα πλαίσια αναζήτησης ορθής ερμηνείας του ή/και εφαρμογής του, καθίσταται μέρα με τη μέρα όλο και πιο συχνό φαινόμενο σε κάθε Κράτος Μέλος. Πώς διαμορφώνεται, όμως, αυτή η τεράστια δυναμική του Δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης; Πώς, πράγματι, διεισδύει το Δίκαιο αυτό στα εθνικά δικαιοσύνη συστήματα; Τι είναι αυτό που εξηγεί την ανοχή των Κρατών Μελών σ' αυτού του είδους την υπερεθνική δράση του Δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης; Ακόμα πιο σημαντικά, ποιος και πώς ελέγχει τα όρια αυτής της δράσης;</p> <p>Αυτά και πολλά άλλα συναφή ερωτήματα θα απασχολήσουν τους φοιτητές κατά τη διάρκεια των διαλέξεων στο μάθημα Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης I. Συγκεκριμένα, μέσα από αυτές τις διαλέξεις, οι φοιτητές θα έχουν τη δυνατότητα να μελετήσουν αυτό τον τεράστιο πολιτικό-οικονομικό οργανισμό που ονομάζεται «Ευρωπαϊκή Ένωση». Ιδιαίτερα, ως φοιτητές Νομικής, θα έχουν τη δυνατότητα να</p>			

μελετήσουν την νομική υπόσταση αυτού του οργανισμού καθώς επίσης και το νομοθετικό πλαίσιο που, αφενός, διέπει τις λειτουργίες του και, αφετέρου, ρυθμίζει τις σχέσεις του με τα Κράτη Μέλη του αλλά και τις σχέσεις μεταξύ των ίδιων των Κρατών Μελών εξασφαλίζοντας του συνοχή και ευημερία.

Ειδικότερα, οι σκοποί του μαθήματος μπορούν να κωδικοποιηθούν ως ακολούθως:

Εμπέδωση από τους φοιτητές του τρόπου λειτουργίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, των πολιτικών, οικονομικών και κοινωνικών της επιδιώξεων.

Κατανόηση των ιστορικών καταβολών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της συνεχούς αναβάθμισής της καθώς επίσης και της ευρύτερης παρουσίας και δράσης της στο παγκόσμιο πολιτικό και οικονομικό σκηνικό.

Περιγραφή της εξέλιξης της δομής της Ευρωπαϊκής Ένωσης και, ιδίως, της εξέλιξής της πριν και μετά το πρότυπο διακυβέρνησης των «τριών πυλώνων».

Εντοπισμός και εξέταση των πρόσφατων θεσμικών και άλλων αλλαγών που επέφερε η Μεταρρυθμιστική Συνθήκη της Λισαβόνας.

Παρακολούθηση της πορείας διεύρυνσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Επεξήγηση και μελέτη των θεμελιωδών αρχών του Ευρωπαϊκού Δικαίου, όπως η αρχή της υπεροχής, της επικουρικότητας, της αναλογικότητας και της δοτής αρμοδιότητας.

Αναλυτική εξέταση του τρόπου διεύρυνσης του Ευρωπαϊκού Δικαίου στις εθνικές έννομες τάξεις των Κρατών Μελών και αντίστροφα, δηλαδή τον «εμπλουτισμό» του Ευρωπαϊκού Δικαίου με δημοκρατικές αρχές των ίδιων των Κρατών Μελών.

Παρουσίαση των θεσμικών και επικουρικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ανάλυση των αρμοδιοτήτων τους και μελέτη, ιδίως, της νομοθετικής τους πρωτοβουλίας.

Παρουσίαση των διαφόρων τύπων νομοθετημάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, επεξήγηση των εννοιών πρωτογενές και παράγωγο δίκαιο και αναλυτική μελέτη του τρόπου εισαγωγής και εφαρμογής τους στις

	<p>εθνικές έννομες τάξεις.</p> <p>Έμφαση στο δικαιοδοτικό σύστημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, παρουσίαση της σύνθεσης και της αρμοδιότητας των Δικαστηρίων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και εκτενής κάλυψη της πλούσιας και ιδιαίτερα κατατοπιστικής νομολογίας τους.</p> <p>Αναλυτική μελέτη των ένδικων βοηθημάτων του συστήματος δικαστικής προστασίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης.</p>
<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα</p>	<p>Ο πρώτιστος στόχος του μαθήματος είναι να καλλιεργήσει στους φοιτητές ένα σωστό και μεθοδικό τρόπο προσέγγισης του Ευρωπαϊκού Δικαίου, το οποίο, κατά γενική ομολογία, θεωρείται ιδιαίτερα πολυσχιδές και κατ' επέκταση απαιτητικό μάθημα.</p> <p>Ο τρόπος αυτός εδράζεται στο τρίπτυχο: ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΣ – ΑΝΑΛΥΣΗ – ΕΦΑΡΜΟΓΗ του δικαίου.</p> <p>Πιο συγκεκριμένα, μέσα από τις διαλέξεις, οι φοιτητές αναμένεται να αναπτύξουν όλες εκείνες τις δεξιότητες που απαιτούνται με σκοπό να εξοικειωθούν με το αντικείμενο του Ευρωπαϊκού Δικαίου και, ειδικότερα, εργαζόμενοι τόσο σε ατομικό όσο και σε ομαδικό επίπεδο, να είναι σε θέση να αντιλαμβάνονται και να επιλύουν πρακτικά νομικά ερωτήματα.</p> <p>Επιπλέον, αποτελεί βασικό στόχο του μαθήματος, η ανάπτυξη εκ μέρους των φοιτητών ενός κατ' αρχήν ερευνητικού ενδιαφέροντος, που να πηγάζει μέσα από τη διάθεση για κριτική σκέψη και να εστιάζεται στην αναζήτηση και το σχολιασμό νομολογίας και βιβλιογραφίας.</p> <p>Αναπόσπαστα συνδεδεμένος με τον παραπάνω στόχο, είναι και ο στόχος της δημιουργίας ανάμεσα στους φοιτητές ενός κλίματος ακαδημαϊκού διαλόγου, στα πλαίσια του οποίου οι φοιτητές να είναι σε θέση να εκφράσουν και να αναπτύξουν νομικά επιχειρήματα, παραπέμποντας τόσο σε νομολογία/νομοθεσία όσο και σε κρατούσες ή μη κρατούσες</p>

	<p>ακαδημαϊκές απόψεις. Ιδιαίτερα, αναμένεται από τους φοιτητές να είναι σε θέση να αξιολογούν νομικά επιχειρήματα, να εντοπίζουν κενά και παραλείψεις, ακόμα και να απορρίπτουν (με τεκμηριωμένο τρόπο) θέσεις και απόψεις που τυχόν να τους υποβληθούν.</p>		
Προαπαιτούμενα	LAW 112 Συνταγματικό Δίκαιο (LAW 102, Συνταγματικό Δίκαιο, Σύνταγμα Κυπριακής Δημοκρατίας)	Συναπαιτούμενα	Κανένα
Περιεχόμενο Μαθήματος	<p>Η διαχρονική ιδέα της ευρωπαϊκής ενοποίησης - Θεσμικές αδυναμίες και αναθεωρήσεις των ιδρυτικών Συνθηκών - Θεμελιώδη χαρακτηριστικά της Ευρωπαϊκής Ένωσης - Ευρωπαϊκή Ένωση και Κράτη Μέλη - Τα θεσμικά και επικουρικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης - Πηγές του Δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης - Η αρχή της υπεροχής του δικαίου της Ε.Ε. έναντι του εθνικού δικαίου - Οι αρχές της άμεσης εφαρμογής και του άμεσου αποτελέσματος - Η αναγνώριση της εξωσυμβατικής ευθύνης Κράτους Μέλους λόγω μη συμμόρφωσης προς το Δίκαιο της Ε.Ε. - Το δικαιοδοτικό σύστημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης - Τα ένδικα βοηθήματα του συστήματος δικαστικής προστασίας της Ε.Ε. - Εξωσυμβατική ευθύνη της Ευρωπαϊκής Ένωσης</p>		
Μεθοδολογία Διδασκαλίας	<p>Παράδοση: 20 ώρες Συζήτηση: 12 ώρες</p>		
Βιβλιογραφία	<ol style="list-style-type: none"> Χριστιανός Βασίλειος Α., «Εισαγωγή στο Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα, 2011. Σαχπεκίδου Ευγενία, Ευρωπαϊκό Δίκαιο, Σάκκουλας, Β' Έκδοση, Αθήνα – Θεσσαλονίκη, 2013. Καλαβρός Ευάγγελος-Γρηγόρης, Γεωργόπουλος Θεόδωρος, Το Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα, 2013. Barnard Catherine, European Union Law, Oxford University Press, Oxford, 2014 		
Αξιολόγηση	<ul style="list-style-type: none"> Παρακολούθηση και συμμετοχή (10%) Ενδιάμεση Εξέταση και Εργασία (-ες) (30%) 		

	<ul style="list-style-type: none">• Τελική Εξέταση (60%)
Γλώσσα	Ελληνικά